2026 **MANYC203/26**

न्यायदर्शनम्

MANYC203

व्याप्तिविमर्शः– 2

पूर्णाङ्काः – 80

समयः घण्टात्रयम्

संक्षिप्तोत्तराणि प्रदेयानि - 1×10=10

1. मणिकारोक्तं व्याप्तेः द्वितीयलक्षणं किम्?
2. किं नाम अव्याप्यवृत्तित्त्वम् ?
3. घटाकाशसंयोगघटतत्वान्यतराभाववान् गगनत्वाद् इत्यत्र सद्हेतुरसद्हेतुर्वा?
4. को नाम जन्यसंसर्गाभावः?
5. अन्योयाभावस्य लक्षणं किम्?
6. किं नाम प्रतियोगित्वम् ?
7. भूतले घटाभावः इत्यत्र अनुयोगी कः ?
8. "पर्वतो वह्निमान् धूमात्" इत्यत्र हेतुतावच्छेदकसम्बन्धः कः?
9. मणिकारोक्तं चतुर्थलक्षणं किम् ?
10. किम् नाम व्यापकत्वम्?

अधोलिखितानां पञ्चानां टिप्पणी विधेया- 5×6=30

11. तत्त्वचिन्तामणिः
12. मथुरानाथः
13. द्वितीयलक्षणे प्राचीनमतखण्डनम्
14. नव्यमते अव्याप्यवृत्तिसाध्यकस्थले दोषवारणमम्
15. केवलान्वयित्वम्
16. साकल्यपदार्थः
17. सत्तापदार्थः

केचन चत्वारः समाधेयाः 10×4=40

18. पूर्वपक्षव्याप्तेः द्वितीयलक्षणे समासादिकं प्रदर्श्य तस्य समन्वयः निरूपणीयः।
19. संयोगिद्रव्यत्वादित्यत्र नव्यमते अव्याप्तिवारणाप्रकारं प्रदर्शयत।
20. द्वितीयलक्षणस्य नानाधिकरणसाध्यकस्थले दोषवारणप्रकारं प्रदर्शयत।
21. मणिकारोक्तं तृतीयलक्षणस्य समासप्रकारं प्रदर्श्य कुत्रचिल्लक्षणसमन्वयः प्रतिपादनीयः।
22. साकल्यं साध्याभावतो विशेषणम् इति ग्रन्थमनुसृत्य लक्षणस्य परिष्कारः प्रदर्शनीयः।
23. पञ्चमलक्षणे वृत्तित्वासामान्यभावस्य स्वरूपं प्रयोजनञ्च प्रदर्शयत।

****